

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 23. — ŠTEV. 23.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 28, 1924. — PONDELJEK, 28. JANUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LFTNIK XXXII.

S KONVENCIJE UNITED MINE WORKERS

Lestvični odbor zahteva naj bo prihodnja pogodba veljavna štiri leta ter naj se zviša dalavcem plačo za dvajset odstotkov. — Nazadnjaška politika nekaterih delegatov. — Slučaj Aleksandra Howata. — Lewis se je zavzemal za svetost pogodbe. — Privatne in javne zadeve.

Indianapolis, Indiana, 27. novembra. — Danes je prenehal svojo delovanje lestvični odbor, katerega je imenovala konvencija United Mine Workers. Lestvični odbor ni izdal nobenega posebnega poročila, vendar se domneva, da zahteva pogodbo med delavci in delodajalci za štiri leta in dvajset odstotno povišanje plače.

Nadaljna zahteva je šesturni delavnik. V pondeljek bo prišel na vrsto slučaj Alexandra Howata. Z njegovim slučajem se bo bavil odbor za pritožbe. Od rešitve Howatove zadeve bo odvisno bodoče stališče administracije.

Ko so očitili predsedniku Lewisu nezvestobo, se je zagovarjal s "svetostjo pogodbe".

"Dve poti vam preostajata," je rekel. "Ali hočete postaviti ali ne? Če glasujete proti proočilu odbora, boste glasovali proti svetosti pogodbe. S takim glasovanjem bi dokazali svetu, da so vam privatni interesi več kot pa blagobit organizacije."

William Z. Foster je bil sklican shod, na katerem je razpravljal o sedanjih konvencijah.

Rekel je, da je najbolj nazadnjaška izmed vseh, kar jih je bilo v zadnjih petindvajsetih letih.

"Kar delajo delegati, je naravnost škandal," je rekel. "Najprej so brzojavno pozdravili angleškega delavskega voditelja MacDonalda, pol ure pozneje so pa glasovali proti ustanovitvi delavske stranke v Zdrženih državah."

BELGIJSKI KRALJ V PARIŠKEM KINEMATOGRAFU.

Pariz, Francija, 25. januarja. Neki priprost kinematograf je imel včeraj kraljevega gosta. Predstavo je namreč gledal belgijski kralj v spremstvu generalnega konzula Bastina. Kralja ni nihče poznal, ker je bil v civilni obleki.

ANGLIJA BO POSLALA KOMISIJO V RUSIJO.

London, Anglija, 27. januarja. Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald bo poslal prihodnji teden v Rusijo člana angleškega parlamenta Jamesa O. Gradyja. Komisar bo imel polnomoč, da se lahko pogaja z rusko sovjetsko vlado.

Kakorhitro bodo obnovljene diplomatske zveze med obema deželama, bo imenovan O'Grady angleškim poslanikom v Moskvi. Najprej se bodo vršila pogajanja glede svote, ki jo dolguje Rusija Angliji.

SMRT DVEH FRANCOŠKIH LETALCEV.

Bruselj, Belgija, 25. januarja. V bližini Gasselta je padel včeraj iz višine 12,000 čevljev na tla belgijski vojaški aeroplan. V njem sta se nahajala dva letalca. Bila sta na mestu mrtva. Kaj je bil vzrok nesreče, se dosedaj še ni dalo dognati.

NEMŠKI KAJZER STAR 65 LET

Berlin, Nemčija, 27. januarja. Danes je dosegel bivši nemški kaiser Viljem starost 65 let. Nemško časopisje je to obletnico komaj omenilo.

NEMŠKI SEPARATISTI SE PUNTAJO.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. Separatistične čete, ki so bile zasedle vladno poslopje v Speyeru, so se začele puntati. Vojski zahtevajo višjo plačo in boljše hranje. Vstajo so zatrli francoski zarmorski vojski.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA
Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. \$12.40
2000 Din. \$24.60
5000 Din. \$61.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$ 9.90
300 lir \$14.75
500 lir \$23.75
1000 lir \$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za polizjave, ki prisegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujejo po možnosti še poseben popust. Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebno oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
63 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 687 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

MacDONALD IN ČLANI NJEGOVEGA KABINETA.

Zgoraj od leve na desno: John R. Clynes; tajnik za domače zadeve Arthur Henderson in ministrski predsednik Ramsay MacDonald. V spodnji vrsti so: viscount Haldane; kolonijalni tajnik J. H. Thomas in Philip Snowden.

REKA IN PRISTANIŠČE STA ITALIJANSKA LAST

Tozadevna pogodba je bila sklenjena in podpisana v Rimu. — Trajno prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo.

Rim, Italija, 7. januarja. Danes je bila podpisana pogodba med Italijo in Jugoslavijo, ki določa, da bo zanjprej reško pristanišče laška last.

V imenu Italije je podpisal pogodbo ministrski predsednik Mussolini, v imenu Jugoslavije sta jo pa podpisala ministrski predsednik Pašić in zunanji minister Nimčić.

Ceremonija se je završila v znanjem ministrstvu in sicer v takozvani "dvorani zmage". Navzoč je bil tudi jugoslovanski poslanik v Italiji, Dević.

V pogodbi je izraženo upanje, da bodo zavladali med obema državama prijateljski odnosi, ter da bo obe deželi Jadransko morje bolj združevalo kot pa ločilo.

Prva posledica te pogodbe bo, da bo Jugoslavija skrčila svojo armado za 110,000 mož.

To bo znatno olajšalo državni proračun.

MUSSOLINI BO ZAČEL V PONDELJEK VELIKO KAMPANJO.

Rim, Italija, 25. januarja. V pondeljek se bodo sestali voditelji fašistovske stranke ter se dogovorili glede kampanje za volitve, ki se bodo vršile 6. aprila.

Ministrski predsednik, bo pozival volilce naj volijo v državni zbor fašistovske kandidate.

VELIKA PANIKA V ČIKAŠKI BOLNICI.

Chicago, Ill., 27. januarja. V kleti Suburban Hospital je eksplodiral kotel. Med bolniki je nastala panika. Par sto jih je pobegnilo na cesto. Oblečeni so bili samo v bolniške halje. Vseled eksplozije so popokale vse šipe v bolnišnici.

Ranjen ni bil nihče.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRŽENIH DRŽAVAH

LONDONSKI PROLETARCI SE KLANJAJO LENINU

Velikanske ljudske množice so se vdeležile ljudskega zborovanja, da počaste spomin zamrlega komunističnega voditelja.

London, Anglija, 26. januarja. Najbolj "rdeči" okraj Londona, imenovan Poplar, je bil pozorišče velikanskega ljudskega zborovanja, ki se je vršilo tekom popoldneva, da se proslavi spomin zamrlega komunističnega voditelja, Nikolaja Lenina.

Pod avspiciji angleške komunistične stranke je napolnilo na tisoče tovarišev veliki avditorij Poplar Town Halla, in nadaljne stotine ljudi so se zbrale zunaj, ker niso mogle dobiti vstopa v dvorano. Predsednik zborovanja je bil George Lansbury, član parlamenta, ki je znan radi svojega pacifičnega ter proti-terorističnega razpoloženja.

Sestanek je bil otvorjen z igranjem ruskega žalnega marša in predno je pričela godba, je naprosil Lansbury navzoče, naj prenehajo kaditi z kratkih pipic in naj raje razmišljajo o bojih svetovnega proletarijata.

Prvi govornik je na dramatičen način proslavljal Lenina ter zagovarjal rusko teroristično politiko, ki se izjavila, da je zamrl komunistični voditelj naučil svetovni proletarijat, kako napraviti revolucijo uspešno.

Koncem sestanka so navzoče množice navdušeno prepevale Internacijo in razbošenih je bilo dosti rdečih zastav.

SEPARATISTI PRETE ANGLEŠKEMU KONZULU.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. Voditelj separatistov v Ludwigs-havenu je javno izjavil: — Če se bo angleški konzul Clive še enkrat pojavil v bavarskem glavnem mestu, se ne bo nikdar več vrnil živ v Anglijo.

SENATOR REED BO KANDIDIRAL.

St. Louis, 27. januarja. — Danes zvečer je izjavil senator James A. Reed iz Missouri, da bo skušal kandidirati na demokratičnem tiketu za predsednika.

REGENT HIROHITO SE JE POROČIL

Japonski princ regent se je oženil, in to je bila prebivalstvu glav-nega mesta prva prilika za veselje izza velikega potresa. — 10,000 policistov na straži.

Tokio, Japonska, 26. januarja. V takozvanih "svetih" prostorih cesarske palače ter s starodavnimi poročnimi ceremonijami, ki so bile v veljavi že pred rojstvom Krista, se je poročil danes zjutraj princ regent Hirohito s princesinjo Nagaki, najstarejšo hčerko princeza Kuni.

Prebivalci Tokija so se v polni meri vdeležili slavnosti, ki je predstavljala prvi izraz veselja iz-za potresne nesreče, ki se je završila zadnjega septembra. Velikanske ljudske množice so se zbrale po ulicah in cestah ter se zgrijale na odprte prostore krog palače, da vidijo, vsaj za trenutek, kraljevske dvojice.

Poročje se je izvršilo soglasno s šinto obredom in pozvani so bili kot pričeh duhovi najstarejših prednikov, ko sta si obljubila ne-voporočenca zvestobo pred oltarjem. Japonska vera pravi, da so bili duhovi 122 kraljevskih prednikov priča zveze in da so dali ti predniki paru svoj blagoslov. Kraljevska dvojica je izmenjala dve čaši posvečenega rižnega vina.

Več ur pred poroko so se zbra-li člani cesarske družine ter naj-višji državni uradniki in pričel se je sprevid proti svetišču, ki je trajal celi dve uri, čeprav je razdalja malenkostna. Vsi vdeleženci sprevida so namreč kora-kali počasi, z cerimonijskimi kora-ki, kot jih predpisujejo stare postave, tikajoče se cesarskih porok.

Noben inozemec ni bil priča de-janske poroke in tozadevne ceri-monije so se vdeležili le člani ce-sarske družine ter najvišji držav-ni uradniki.

Prestolonaslednik je bil obleč-en v japonsko narodno nošo, kot je predpisana za take prilike. Ob-leka neveste je bila seveda še bolj mnogolična ter natančno izdelana. Veliko pahljačo so nosili ta-ko, da jo je lahko prišla neve-sta v poljubnem trenutku v roko. Pred regentom so nosili žezlo

DVE NOVI NESREČI V PREMGOVNIKU

Reševalci so opustili vse upanje, da bi bilo mogoče rešiti štirideset premogarjev, katere je zasulo v majni, ki je last Barnes and Tucker Coal Company. — Rov je poln dima. — Voda hitro narašča. — Dvaintrideset premogarjev ponesrečenih v Johnson City.

Shanktown, Pa., 26. januarja. — Upanje, da bo mogoče rešiti življenja nekako štiridesetih premogarjev, katere je zakopala danes strašna eksplozija v Lancashire rovu Barnes and Tucker Coal Company, je bilo popolnoma opuščeno danes zvečer, ko so reševalci sporočili, da je rov poln "črnega dima" in da voda hitro narašča v razrušenem rovu.

Ventilacijska naprava rova je bila uničena vsled eksplozije in nič svežega zraka ni moglo priti v rov. Strupeni plin, voda, pomanjkanje svežega zraka in padanje kame-nja je oviralo prodiranje reševalcev, ki so napeli vse svoje sile, da rešijo zakopane tovariše.

Prvo znamenje za one, ki so se nahajali na površini, da se je završila eksplozija, je obstajalo iz slabega sunka. Trenutek pozneje je bušnil oblak črnega dima iz glavne-ga vhoda v rov in v istem času je odpovedala ventilacijska naprava. Superintendent Hamilton je obvestil Starford, v bližini nahajajoče se mesto, in vsi premogari, ki niso bili na delu, so prihiteli na lice mesta ter organizirali takaj prostovoljne reševalne oddelke.

Člani prvega reševalnega oddelka so prodrli le par korakov v rov ter zadeli na šest premogarjev, ki so se o-potekali ter oprijemali ob steno. Ti možje so trpeli vsled zastrupljenja s plinom, in odvedli so jih v Dixonville bol-nico.

Novica o nesreči se je hitro razširila in v teku par ur so bila vsa premogarska polja v zapadni Pennsylvaniji na nogah, pripravljena, da pomagajo ponesrečenim.

Johnson City, Ill., 26. januarja. — Dva in trideset premogarjev je umrlo vsled eksplozije v East Mine, ki je last Crearar-Clinch Coal Company. To je bilo objavljeno včeraj zvečer, po natančnem preiskanju celega rova. Preje objavljeno poročilo, da so našli v rovu še šest živih premogarjev, je neresnično.

Malo po peti uri zvečer je prodril reševalni oddelk v glavni vhod in pri šstem "headingu" je zadell na pol du-cata premogarjev, kojih nekateri so bili nezavestni vsled sile eksplozije. Spravili so jih na sveži zrak ter jim udili prvo pomoč. Domneva se, da je bila eksplozija posledica samonastalega unetja premogovnega prahu.

Šele krog polnoči so prodrli reševalci skozi gost dim do zajetih premogarjev, ki so se nahajali v II. in 2. oddel-ku, približno eno miljo od vhoda v rov, 280 čevljev pod površino. Štirideset mož je delalo na pozorišču nesreče in dva in trideset premogarjev so spravili iz rova. Pet so jih zopet oživili s pomočjo pulmotorja in trije so kmalu nato odšli domov.

Reševalci so našli trupla ponesrečenih premogarjev z zažgano obleko in vsa znamenja so kazala, da so si obupno prizadevali priti na varno.

Eden prvih premogarjev, ki so dospeli na površino, je bil Phillip Phillips, predsednik krajevne premogarske uni-je. Ko je izvedel, da ni bil rešen njegov dvajset let stari sin George, se je hotel na vsak način vrniti v rov. Truplo sina so kmalu nato prinesli na površje.

Eden najbolj žalostnih dogodkov eksplozije se je pri-petil na domu Mrs. Jesse Maplinger, koje mož je bil ubit v rovski nesreči pred dvanajstimi leti. Ko se je ponesre-čil, je zapustil vdovo in sedem majhnih otrok, in napela je vse sile, da prehrani sebe in nedotlane otrok. Včerajšna nesreča pa je zahtevala nadaljni dve žrtvi, devetnajst let starega Wilsona in sedemnajst let starega Clyda, ki sta preživljala mater ter brate in sestre.

in krono. Oltar sam je bil okra-šen z daritvami, ki so obstajale iz poljskih sadežev ter cvetov krizantem.

Cerimonija je bila sorazmerno priprosta in proučevalci japo-nskih običajev so izjavili, da jo je mogoče primerjati s krščanskimi porokami.

Oficijelna proslava poroke je bila preložena na poznejši čas v letu, vsled žalovanja dežele radi potresa. Javna slavnost bo klju-čevala velikanski banket, kate-rega se bodo vdeležili državni urad-niki ter člani diplomatskega zbora.

Policija je odredila vse po-trebno, da: prepreči vse neljube dogodke. Deset tisoč policistov in vojakov je obrobilo ceste, po katerih se je pomikal slavnostni sprevid. Ljudske množice pa so bile povsem redne, čeprav so po-zdravljale prestolonaslednika z navdušenimi Banzai kliči.

STRAŠNA EKSPLOZIJA V ILLINOISU.

West Frankfort, Ill., 25. jan. Danes popoldne se je pripetila v McClintock Mine pri Johnso City strašna eksplozija. V majni se je nahajalo ob času eksplozije 450 premogarjev. 390 jih je ostalo ne-poškodovanih.

Izmed 60 zasutih so jih 30 ta-koj rešili, usoda trideseterih pa še vedno ni znana.

ŠVICA JE ZAVRNILA PARIŠKO PONUDBO.

Bern, Švica, 25. januarja. — Švicarski senat je danes izjavil, da se nikakor ne more zadovolji-ti s francosko noto glede uravna-ve spora, ki je nastal zastran sa-vojske proste zone in predlaga-nega razsodišča.

Tozadevni odgovor je bil že poslan v Pariz.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto leta	\$7.50
In Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.50
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00		
Advertisement on Agreement.		

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelje in praznikov. Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejeto blagovito naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2276

EGIPT

Če bi bili vprašali leta 1920 količina kompetentnega opazovalca, kakšno bo leta 1924 stališče treh najbolj odličnih vstaskih voditeljev v angleških dominijih. Brez ličnih vstaskih voditeljev v angleških dominijih, brez Gandhi na drugem in Zaglul paša na tretjem.

Danes pa sta prva dva skoro pozabljeni, in egiptovski nacionalistični voditelj je ravnokar izvojeval najbolj značilno zmago svoje karijere.

Leta 1921 je uspešna propaganda slikala pretkanega starega Egiptčana kot umirajočega v neki angleški ječi v Gibraltarju. Očividno je razpotala s presenetljivim rezervnim skladom moči, kajti tekom preteklega tedna so dale zaključene volitve njegovi stranki osem in osemdeset odstotkov vseh sedežev v zakonodajni skupščini.

Nekateri bolj konservativni angleški listi so že pričeli vpraševati, če bo mogel Zaglul paša pregovoriti delavsko vlado v Angliji, da da Egiptu popolno neodvisnost. Trezno mnenje v Londonu pa je naziranje, da je popolna neodvisnost še daleč.

Dejanski pa se bližajo skrajno zanimivi časi. Zastopniki nove egiptčanske vlade bodo kmalu pričeli razpravljati z angleškim zunanjim uradom o zadevah, katere je pustila angleško-egiptčanska konvencija neurejene. Zaglul paša se najbrž ne bo udeležil te konference, — ker je bolj demagog kot pa državnik tr se tega tudi dobro zaveda. Vselej tega bo najbrž izročil zadevo kakemu mlajšemu možu te ostal v ozadju.

Stvari, katere je treba uravnati, vključujejo tri važne zadeve. Prva je dogovor glede statusa angleških čet, ki bodo še ostale v Egiptu za zavarovanje Sueškega prekopa. Druga se tiče bodočnosti angleško-egiptčanskega Sudana in tretja egiptčanskih financ. Glede prve točke je mnenje v angleškem vojnem uradu soglasno. V Egiptu mora ostati zadostna posadka, da zavaruje Sueški prekop pred presenetljivimi napadi. Malo verjetno je, da bi kakršnakoli angleška vlada odstopila od tega stališča.

Sudansko vprašanje je precej zapleteno, kajti egiptčanski nacionalisti hočejo anektirati to ozemlje, dočim hočejo Angleži obdržati kontrolo nad njim, tako s strategičnega stališča kot za zavarovanje tamošnjih bombažnih in namakalnih interesov.

Najbolj težavni problem, s katerim se mora pečati vlada nacionalistov, pa se tiče zadev notrajne administracije, kot naprimer financ in javne varnosti. Dolgovi dežele bi bili najbolj varno sredstvo, da se pročiha intervencijo drugih sil. Pristaše Zaglula se je posvarilo, da bi postali napadi na inozemce dosti bolj resna stvar kot pa so danes, če bi se opustilo kapitulacije. Obenem pa obstaja dejstvo, da hočejo pristaše Zaglula najeti inozemsko posojilo, a dokler ne bodo uredil svojih financ na zdravi podlagi, je malo upanja, da bi se jim posrečilo dobiti inozemsko posojilo.

V Whitehall pa prevladuje trdno prepričanje, da bo sledil Zaglul paša smeri, v katero so krenili številni domači voditelji, ki so bili nekoč trpko sovražni angleški vladi. Ko so sami prevzeli odgovornost, so pokazali presenetljivo nagnjenje, da harmonično sodelujejo s svojimi prejšnjimi nad-gospodi. Iz dobrega vira se poroča, da je Zaglul paša namignil, da bo ali kot ministrski predsednik ali kot sila za prestolom dajal prednost dobri volji Anglije v eksperimentu samovlade, katerega je vpriporila njegova dežela.

Dopis.**Iz Belokrajine.**

Pred kratkim je bilo pri nas precej razburjenja in tudi smeha. Janez Željko iz Grihej je služil kot žagar pri Kuzmi v Pobrežju. Bil je dober delavec, dokler ni bilo novega mosta. Ta je pa, kakor homo videli, pošteno zakuhal v Janjevi glavi. Pustil je delo in ves seljačil okoli po celi Belokrajini. Zmahnjalo je grošev in začel je trgovino s psi. Pobiral je pse, kjerkoli je došel do njih in jih dalje prodajal. Nekateri so bili toliko neprevidni, da so jih celo drago plačali, pa so se nasamarili, ker so se pravi gospodari ogle-

zvil križe v oknih, razbil skatijo na njih in pobegnil z uklepniki (verigami). Drugi dan je hodil po vaseh z verigami okoli vrata in z mogočno batino v rokah ter pravil vsakomur, da je Herkules, ki ruši zapore. Še tisto noč je ukradel Kuzmi konja in odjahal. Drugi dan je bil zapal nov smeg in kmalu se je našel konjski trag, ki je držal v Veliki Plešivici. Konj je bil res tam zaprt v neki zidani in je čakal noči, da ga zajaše kdo in gre z njim po svetu. Konj je bil rešen in drugi dan so prijeli orožniki Željkota ter ga pripeljali v pobreški grad k županu. Tam je zahteval dve blagoslovljeni sveči in ogledalo, ker da to rabi za pomoč, da bo natanko povedal, kod je gonil konja. Bilo je špansko videti, kako so mu držali žandarji sveče in ogledalo župan, a on je pridigoval vse natančno, kako je konja ukradel, kod je hodil z njim

in kam ga je skril. Rekel je, da bo konj še ukraden, on pa da bo našel iz zapora, ker nimajo takega, ki bi ga obdržal. No, možakar je sedaj v Novem Mestu in se pripravlja za sodno obravnavo. Adleščki turn, ki je povzročil toliko nevolje med farani, je odplan v popravilo na javni dražbi za 25,700 dinarjev in mora biti do 15. julija t. l. gotov. Licitacije se je udeležilo šest kleparjev iz raznih krajev Slovenije. Delo bo prevzel znani metliški klepar Hanzel. Marindolei so vjeli te dni 12 kg težkega soma.

Pozivamo društva, kjer so veljajni naši rojaki, da takoj naročijo naše prekrasne belokranjske pisane, ki vam bodo v veliko veselje. Naročila sprejema "Belokranjska domača obrt", Adleščki, p. Črnomelj, Slovenija, Jugoslavija. Rojaki, pozivamo se, da ne bo prepozno!

Novice iz Slovenije.**Razširjenje falske elektrarne.**

Iz Beograda poročajo: Obenem s pogajanjimi glede novega posojila Državne hipotekarne banke so se vršili tudi razgovori o podaljšanju in razširjenju koncesije elektrarne v Fali. Na slednje se je baje slednje se je baje v načelu že pristalo, ker je bil to eden pogojev, ki ga je zahtevala švicarska skupina, ki bi baje drugace ne pristala na posojilo. Predstavniki švicarske skupine, ki bodo tle dni prispeli v Beograd v zadevi posojila, bodo istočasno nadaljevali pogajanja z ministrstvom za podjedalstvo in vode o vprašanju podaljšanja koncesije. To podaljšanje koncesije se dovaja v zvezo z novimi investicijami, ki jih podvzema ta delniška družba gledé voda do Trbovelj in pomnoženja turbin od 3 do 6. Delniška družba edektrarna v Fali je dobila koncesijo leta 1911. na 60 let, vendar je koncesija začela veljati šele leta 1918., ko je bila elektrarna dovršena. Švicarji imajo pri podjetju 43 odstotkov delnice.

Redukcija državnih nameštencev v Ljubljani.
"Jutro" poroča: Pri oddelku za socialno politiko so reducirani vsi uslužbenici po predlogu dr. Goršiča, izvenemski nekateri invalidov, ki so se obdržali radi energičnega nastopa invalidne organizacije. Tudi dvorni svetnik Hovanski in vladni svetnik Dermastija sta še pravočasno preprečila nasilno redukcijo. Pri oddelku za kmetijstvo je reduciranih nad 30 uslužbenec, med njimi 6 učiteljev kmetijske šole na Grmu ter cela vrsta okrajnih ekonomov. Na finančni delegaciji je dosedaj reduciranih večje število davčnih eksekutorjev ter ženskih pisarniških moči. Med reduciranci je večje število prav odlično kvalificiranih državnih uslužbenec, ki so z vsem posvečali svoje najbolje sile državni upravi. Padli so kot žrtve brezvestnega in koruptivnega režima ter mnogi med njimi kot žrtve janičarjev, ki stojé v službi radikalijske. Nekateri reduciranci so malone doslužili že vso službeno dobo, ki jo predpisuje zakon za državne uslužbence. Za zahvalo, da so pri vestnem uradnem delu osiveli ter bili zlasti zadnja leta v izobilju deležni uradniške bede, so sedaj dobili povrh še brezobzirno breo. Strahotna je ta grdobija radikalska!

Umrljivost v Ljubljani.

V preteklem letu je umrlo 1244 oseb, pri čemer so všteti tudi mrtvoorojenki. Največ mrtvih izkazujejo bolnice, hiralnice, sanatoriji in slini zavodi.

Smrtna kosa.

V Celju je umrl dne 3. januarja Josip Vovk, hišni posestnik ter bivši trgovec v Hrastniku, v 77. letu starosti.

V Ljubljani sta umrli 5. jan.: Celestin Dominik, železniški nadzornik, 63 let, ter Marija Hammler, postrežnica, 56 let.

Razne nesreče in nezgode.

Alojziji Jesenovec, ključavničar z Vrhnike, je hotel v delavnici razgreti s svetiljko plinovo cev, ki pa je nenadoma eksplodirala. Kosci cevi so pri tem poškodovali Jesenovec po obrazu.

Čaharji Sedarju, rudarju v Kočevju, je mino rudnika predčasno eksplodirala in ga močno poško-

dovala po vsem životu.

Marijo Muljavec, delavko v predelnici v Litiji, je zgrabil v delavnici pletilni stroj in ji poškodoval desno roko.

Peter Lisjak, gostilničar na Poljanski cesti v Ljubljani, je padel z nožem v roki tako nesrečno na tla, da si je prerezal žilo na levi roki.

Pavel Orehek, mizararski vajenec pri Škafarju v Ljubljani, se je pri delu vžgal v desno roko.

Vsi navedeni ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski bolnici.

Požar pri Mariboru.

Dne 4. jan. ob 2. zjutraj je izbruhnil požar v vinčarni posestnici Ele Daehs na Košaku. Mariborska požarna bramba je takoj odrinila na lice mesta, a radi pomanjkanja vode silno težko opravljala gašenje. Gospodarsko poslopje s pridelki je zgorelo.

Neprevidno ravnanje z orožjem.
Alojziji Zevnik, slikar iz Rakovnika pri Medvodah, se je v gostilni Močina na Ladji igral s samokresom, ki se je sprožil. Kroglja je zadela Zevnika v glavo in ga težko ranila. — S staro puško se je obstril Viktor Korbar, posestnik sin iz Zagore. Puška mu je popolnoma raznesla levo roko. Oba ponesrečena so težko poškodovana prepeljali v bolnico.

Celokupna škoda po povodnji v Sloveniji se ceni na 17 milijonov 791 tisoč dinarjev. Od tega odpade na državno imovino 2 milijona, na občinsko tretjini milijon, ostalo pa na zasebno lastništvo.

Predzmi Nemci.

Mariborski Nemci so sklenili, da bodo bojkotirali vse slovenske trgovce in prireditve. Slovenci nameravajo odgovoriti z enakim protikuškom. Nemeem bohotno poganjajo rožički ter jih bo treba nekoliko popiliti.

Preiskava radi dogodkov v Götzevi dvorani

vzbujaja v Mariboru zasluženost veselost. Dne 4. januarja je policija zaslusala kot osumljenca bivšega gostilničarja Miklavčiča, ki je dan pred eksplozijo vprašal nekega stražnika, kje ima Männergesangsverein svojo prireditve. Sumnjenje napram Miklavčiču se je izkazalo za brezpredmetno. Dne 5. januarja je policija aretirala ključavničarskega pomočnika Rota.

Sleparji in nevarni goljufi pod ključem.

Iz Zagorja poročajo: Dne 31. decembra je prispela iz Zagreba na letni sejem v Zagorje ob Savi dobro organizirana žeparska družba, obstoječa iz 5 oseb. Budno oko zagorskih orožnikov jih je zaznalo ravno pri njihovem poslu in jim prekrizalo račune. Žrtve žeparjev so bili zagorski delavci, ki so jih ogoljufali za občutnejše svote denarja. Vsi žeparji so bili izročeni okraj. sodišču v Litiji.

Razgrajati in pretepati.

Iz Goré pri Kranju poročajo: Čudne razmere vladajo pri nas, katerim bo na vsak način treba napraviti konec. Redno vsako nedeljo in vsak praznik se zbira v naših tukajšnjih gostilnah družba domačin in tujih razgrajev in pretepačev, kateri potem zvečer napadajo mirne ljudi. Vsi poštteni ljudje, katerih je hvala Bogu precej, se zgrajajo nad tem divjajanjem te tolpe nepridipravov.

Peter Zgaga

Dogovor je sklenjen, podpisan, potrjen in pribit, da je Reka hška last.

Jugoslovanski zastopniki se bodo vrnili v Beograd.

Mussolini si mane roke, ker je bila zadeva rešena brez kanonov, operacij in prelivanja krvi.

Mussolini je slab diplomat.

Vsekakor je pa boljši kot so vsi, kar jih Belgrad premore.

Iz tega je tudi razvidna vsa plehkost belgrajske diplomacije.

V kratkem bo vložena predloga, naj se prepove vse priseljevanje.

Geslo "Amerika Amerikanem" zadobiva vedno večji vpliv ter terorizira nazore onih, ki so se sem priselili.

"Amerika Amerikanem!" — "Mi smo neodvisni od ostalega sveta!" — "Mi smo mi, vse drugo je figa!" — "Le tisti kaj velja, ki ga je rodila mati na ameriškem ozemlju!" — "Ušivi tuje-rode!"

Take in podobne komplimente slišijo in poslušajo priseljenci iz dneva v dan.

Lep je narodni zanos in patriotizem je hvalevreden.

Če bi mogli ti gospodje še reči, da je bil George Washington rojen v New Yorku ter da je Kolumb delal na neki dakotski farmi, predno je odkril Ameriko, — če bi mogli gospodje še to reči, bi bili neznosni.

Te dni sta se pripetili v premogovnikih dve veliki nesreči.

Kakih trideset premogarjev je izgubilo življenje.

Bili so tujerodeci.

Morda bodo pametne glave priseljeniško postavlo vseeno toliko izpremenile, da bo dovoljen prihod v Ameriko vsakomur, ki se hoče žrtvovati za ameriški kapital!

Včeraj so pokopali v Moskvi Lenina.

Pri pogrebu je bilo navzočih nad en milijon ljudi.

Ko pokopujejo kaknega kralja ali cesarja, jih je še več navzočih.

Razložek je le ta, da k cesarskim in kraljevskim pogrebom primorajo ljudi, oziroma plačajo žalovalce, dočim so se Leninovi pogrebi zbrali s svojega lastnega nagiba, in žalujejo, ne da bi bili plačani za prelite solze.

In v tem leži tisti velikanski razložek.

Ne jezi se, prijatelj, če imaš prazen žep.

Dosti hujše je imeti prazno glavo.

Tisti moški, ki pravi, koliko snega je prekidal vsako zimo, ko je bil še mlad, ima ponavadi revmatizem, kakor hitro zapade sneg.

Kljub vsem veseliam, zabavam in prireditvam je letošnji predpust vseeno le pust.

Izjema je bila Slavčeva maskarada v soboto.

Tako prisrčne tovarišije že zdavnaj ni bilo zbrane.

Najboljša moška maska je bil gromovnik Muc.

Najlepša ženska maska?

To pa je težko reči, ker so bile vse lepe in ker se nočem nobeni zameriti.

Ena najlepših je bila brez dvoma Miss Ovca.

Jugoslovanska**Katoli. Jednosta**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezident: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS HALLANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOYER, 413 — 15th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 808 American State Bank Bldg., 808 Grant St. 2nd Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 204 Bakewell Bldg., 2nd. Diamond and Grand Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK MORICH, 6317 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 323 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEPH STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške spticevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom pri obiljen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Roparska tolpa v Slavoniji.**

Orožniki v Črni so ujeli dobro organizirano tolpo roparjev, ki je zvedla po Vojvodini in Slavoniji nebroj drznih ropov, ubojev in umorov. Tolpa je izvršila tudi roparski napad na družino nadzodarja Barkmaierja, o čemur smo akkrat obširno poročali. Kolovodja te tolpe je bil vpokojeni stražnik Marko Dragič in njegov komplice lastni brat Nikola. Pri aretiranih zločincih so bile odkrite cele zaloge orožja, vlomilnega orodja, raznega nakradenega blaga in velike množine denarja. Roparji so bili oddani sodišču.

Dolg Jugoslavije Franciji.

Po francoskih podatkih je bila Jugoslavija dolžna 31. avgusta leta 1922 Franciji 1795 milijonov frankov. Črnogorski vojni dolg v znesku 13 milijonov frankov se mora prišteti državnemu dolgu Jugoslavije. Tudi Italiji dolguje Jugoslavija 10 milijonov lir. Leta 1923 je bil za Jugoslavijo dovoljen kredit 300 milijonov frankov.

Skoro 17 milijonov kron

so nabrali Hrvatje pod vodstvom zagrebske mestne občine za povodnji prizadete.

Za vse bančne posle,

kakor tudi za vse druge potrebe v zvezi s takimi posli je najbolje, de se obrnete na svoj domači zavod, kjer bodo Vaši nalogi najvestnejše in najboljše izvršeni.

Vaši prihranki so sigurni in Vam nosijo obresti po

4%

ako jih naložite pri nas na —

"Special Interest Account"

Glede denarnih pošiljatev, potovanja v domovino, dopreme oseb iz domovine, izstavljenja "affidavitov", pooblastil itd. posluži Vas naš zavod ceno, brzo in solidno.

FRANK SAKSER STATE BANK

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

NOVA ZAHTEVNA KNJIGA**NA KRVAVIH****POLJANAH**

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote s bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Is Galicije, z Doberdolske planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijele, Pijave in p polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

GOSPICA MALA

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

16

(Nadaljevanje)

Sedla je k mizi ter začela pisati. Ni se dobro zapisala besed "Dragi oče", ko je zaslišala strašno kričanje. Kričanje, ki je šlo skozi kri in mozek. Katarinea je skočila kvišku. Kaj je to? Skoraj bi rekla, da je Roberta.

Vrgla je pero po mizi ter šla v kopalnico, kjer je videla mlado deklico, ki si je pritiskala moker robec na desno lice.

— Ali ste me klicali, draga moja?

— Roberta se je obrnila. Njen obraz je bil jako rdeč.

— Gospodična — je vzdiknila — kaj imate v tej steklenici?

— V kateri?

— V tej.

— Ah — se je prestrašila gospica Mala. — Ali ste se s tistim škropili?

— Seveda ... Nekaj pekočega je notri ...

— Solitarjeva kislina ... Moj Bog, jaz sem čisto pozabila.

— Solitarjeva kislina?

— Da, rabila sem jo proti mravljam.

— Proti mravljam?

— Da. Ali ste si s tem škropili obraz?

— Da. Kako naj bi vedela?

— Uboga revica!

— Kislina bi mi lahko prodrila do očesa ... Vidite tukaj ...

tukaj strašno boli.

Pokazala ji je desno senco. Poleg nje je bilo majhno krvavo rdeče mesto kot da bi bila koža odtrgana.

— Ubogi otrok — je ponovila Katarinea ter jo pritisnila k sebi ... Tega sem jaz kriva, samo jaz ... Posvariti bi vas morala že prej ... Sedaj e seveda prepozno. Tisto steklenico bi morala spraviti na varno. Najbrže poškodba ni nevarna. Ali mi morete odpuščati?

— Saj vem, da niste tega zanlašče napravili — je rekla Roberta. — Sicer je pa vsekakor boljše, da se je to meni pripetilo kot pa vam.

Te besede so Katarineo globoko ganile. Znova jo je objela ter ji rekla solzljivi oči:

— Kako dobri ste. Vi ne veste, kako vas ljubim, Roberta.

— Tudi jaz vas imam rada.

— Jaz vas ljubim resnično in zvesto — ji je zatrdila Katarinea. Iz oči sta ji sevala udanost in strah.

— Kako vendar ste mogli naliti v to steklenico solitarjeve kislina? Pogledajte ta žogica je čisto uničena.

— Kaj zato. Glavno je, da se ni vam nič hujšega pripetilo. Ali vas še boli na senu?

— Ne, je že prešlo — je odvrnila Roberta ter se nasmehnila.

— Toliko boljše. Pojdite takoj domov ter pokažite rano očetu.

— Da, oče mi bo dal karkoli zdravilo.

— Torej k očetu. Do smrti bi si očitala, če bi se vam poznalo le najmanjše znamenje te nesreče.

— Ne bojte se, ne bo se poznalo.

— Toliko boljše, toliko boljše. Sedaj me pa poljubite, Roberta. Še enkrat ... Tako.

Vzela je njen klobuk ter ga ji posadila na glavo, zavila jo je v plašč ter pozvonila kočijažu.

Deset minut pozneje sta že bili v mali kočiji tesno druga ob drugo. Katarinea je bila vrela seboj posodo z vodo ter ji neprestano močila senco.

Ko sta dospeli do pristave, je rekla Roberta: — Ali bi bili tako dobri, da bi ga obvestili?

— Koga? O čem? — se je začudila Katarinea.

— Remija. Dosedaj sva bila vsak drugi ali tretji dan skupaj, sedaj me je pa malo sram, ker imam tako rano na obrazu.

— Le potolažite se, Roberta, o rani ni nobenega govora. Pa tudi, če bi imeli ves razdrapan obraz, bi vas gospod Albert nič manj ne ljubil.

— To vem. Pa kljub temu se mi zdi, da je boljše če me sedaj ne vidi.

— Kar sami pojdite k njemu. Boste videli, da vas bo sleherni dan obiskal.

— Prav imate. Pa počakajmo malo. Ni mu treba praviti. Može bom že takrat dobra, ko nas bo prišel obiskat.

— Seveda boste. Praska se bo zacelila iš ne lepši boste kot ste bili dosedaj.

Nobena mati bi ne mogla bolj nežno pritiskati roke na senco svojega otroka kot jo je pritiskala Katarinea na lice Roberta.

Vsebi je čutila potrebo, da mora biti do smrti naklonjena temu lepemu dekletu, kajti le za las je manjkalo, da ji ni nakazila obraza.

Ko se je ustavil voz pred zdravnikovo hišo, ji je pomagala izstopiti. Kako rada bi bila velika in močna, da bi mogla ponesti prijateljico na posteljo.

— Saj ni nič, gospod zdravnik — je rekla očetu, ko se je pojavil na pragu. Nič ni, samo mala praska na senu. Nikar se ne vznemirjajte.

Ko je zdravnik preiskal rano ter nekoliko preplašeno pogledal skozi očala, je začela Katarinea jokati.

— Odpustite gospod zdravnik, to je moja krivda. Na toaletni mizici sem pustila steklenico, v kateri je bila solitarjeva kislina. In Roberta je mislila, da je parfum. Oh, če bi vedeli, kako sem nesrečna!

Roberta je pa ugovarjala.

— Vi niste ničesar zakrivali, draga moja. Vse to je moja krivda. Pogledati bi morala prej ali pa vprašati. Sicer pa ni besede vredno, kaj ne oče? In tudi ne boli me več.

— Ne, nič nevarnega ni, — je odvrnil zdravnik ter poljubil svojo hčer. — V par dneh se ne bo nič več poznalo. Nikar ne jokajte in se ne razburjajte, gospodična.

Katarinea je pa še nadalje jokala, bridko jokala.

Težke, temne skrbi so jo mučile in ona je mislila, da jih bo pregnala z jokom. Spomnila se je, kolikokrat je v mislih grešila proti Roberti. Ne enkrat, večkrat ji je na tistem železu, da bi ji kože nakazile lice, da bi si zlomila nogo in da bi Albert ne maral več zanj. In te njene želje so se sedaj začele izpolnjevati.

Pri zdravnikovih je bila do večera. Neprestano je stregla Roberta ter ji šepetala nežne besede.

Ko se je zvečer vrnila v grad, je bila njena prva pot v kapelo. Tam je vroče molila za Robertino in Albertovo srečo.

Sklonila je, da ne bo nikdar več hropela po Albertovi lju-

bemi, ker ni hotela, da bi padla najmanjša sence na Robertino srečo.

Ker pa ne more sama uživati sladkosti tega življenja, je sklenila drugim osladiiti življenje. Bogata je dovolj in koliko je revežev na svetu.

V znak priznanja, da je Roberti popolnoma vdana, ji je sklenila dati za poročno darilo grad.

(Dalje prihodajče.)

Pozabljena 60-letnica in Levstikovo prerokovanje.

Pisec I. Podlipce.

Ko se je po nesrečni italijanski vojni leta 1859, v tepeni Avstriji zopet pričelo ustavno življenje in so se jeli tudi Slovenci počasi otresati more, ki jih je gnjavila celo desetletje, se je čutila želja bolj potreba slovenskega političnega lista. Ustanovil ga je živahno delavni deželni poslanec, pesnik in skladatelj Miroslav Vilhar, čigar zasluga za proročno Notranjske neizbrisno beleži slovenska zgodovina. Kot urednika je pridobil novemu listu Frana Levstika. Kakor meteor je zablestel o novem letu 1863 vzorno urejani "Naprej" in po preteku komaj devetih mesecev je zopet ugasnil.

V petek dne 2. januarja 1863 je izšla prva številka lista. Svoju bralecem je med drugim obljubil, da se hoče na ustavnem potu potezati za vse in vsake pravice slovenskega naroda ter vedno in povsod imeti pred očmi blagost svoje domovine "s pahljivim očesom na južne brate, s katerimi smo Slovenci v materijalni in dušni dotiki".

"Naprej" je izhajal vsak tork v petek na mali polji, včasih tudi s prilogo. Odgovorni urednik, lastnik in založnik mu je bil Vilhar; dejanski urednik pa je bil Levstik, ki je največ gradiva sam spisal in vse, kar je prišlo izpod drugih peres, presnoval in natančno popravil. V "Napreju" je ustvaril slovenske politične novine, ki so se trudile vedno lepo in čisto pisati, kakor za njimi nobene druge.

Vsaka številka je seveda romala na državno policijo. Srečen slučaj mi je zanesel v roke večino dolžnostnih izvodov "Napreja", izročeni policijskemu ravnateljstvu. Pred oddajo se je vselej odgovorni urednik podpisal na spodnjem robu zadnje strani lista; tako na prvi številki: V Ljubljani, 2. jan. 1863. Miroslav Vilhar m. p. Policijski uradnik je potem potrdil na vsaki številki večinoma na prvi strani urotprejemca. Izjemoma se nahaja na prvi številki "Napreja" to potrdilo na zadnji strani na levo Vilharjevega: 2./I. 1863. 3 U(hr) N(aeh) M(ättag). Perona m. p. Ljudevit Perona, čigar podpis je mnogokrat težko čitljiv, je zabeleževal čas prejema vseh izvodov v nemškem jeziku; izjemo je storil samo na 21. številki, kjer je potrdilo slovensko: 13./3. 1863 ob 19. jutraj. Perona, m. p. Ta uradnik je prestopil pozneje v mestno službo, ko je država, kateri je služil iz leta 1850, opustila policijsko ravnateljstvo in izročila redarstvene stvari mestnemu magistratu. Perona je bil potem več let načelnik mestnega policijskega urada in je kot magistratni svetnik 3. novembra 1884.

Kakor kažejo omenjena potrdila, je prihajal "Naprej" skoraj vedno v dopoldanskih urah iz Egerjeve tiskarne. Sprejem poslednje t. j. 78. številke je bil zabeležen na policiji ob 3/12 dne 29. septembra 1863. Zanimiva je zadnja vest, objavljena pred loterijskimi številkami in dunajskim nadvom (agio) v poslednji številki: to je razglas deželne vlade z dne 25. septembra št. 1536, da je potrdila telovadnemu društvu ("Južnemu Sokolu") pravila, predložena ji po začasnem odobru. Tej vesti je dodano povabilo gospodom, hotelim pristopiti k omenjenemu društvu, da naj pridejo 1. oktobra ob 7. zvečer v dvorano telovadnega društva v Froelichovi hiši na Dunajski cesti.

"V spomin rajnega Napreja" stoji v Levstikovih zbranih pesmih imenitna parodija Prešernove posmrtnice Andreju Smoletu.

Zakaj je nehal "Naprej"? Levstik sam je pisal o tem v kratki Kleinmayerjeve "Zgodovine slov. slovstva", da so ga zadavile tiskovne tešbe, a katerimi sta imela Vilhar in Levstik mnogo utrpeli. Za njegov spis: "Kaj se nekekrat ali ravnapotno?" ("Naprej" 26. maja 1863, št. 42), je

bilo prisojeno Levstiku 3 mesece sedge, a Vilharju za spis "Misli o sedanjih mednarodnih mejah" ("N." 17., 20., 24. febr. 1863, št. 14. 15 in 16), poslan uredništvu iz Koroske, 6 tednov zapora in 300 gld. globe, odtrgane mu od kavčije. Tudi tiskarja Kleina je prijemalo sodišče. Levstik je bil pozneje oproščen v Gracu in tudi na Dunaju, a Vilhar je moral sedeti in placati.

Težka pest je tlačala pred šestdesetimi leti Slovencev k tlor; to dokazuje kazen, ki je pretela Levstiku in v resnici zadela in posadila na žaljaki Vilharja, ki je postal tovariš trpinov slovenskih časnikarjev, vzdihujočih ondaj v ječah na Dunaju, v Pragi in Lvovu. (Narodnemu mučeniku Vilharju bi bil sedanjí mestni občinski svet ljubljanski lahko kako lepšo ulico posvetil, kakor je dosedanja Dovožna cesta.)

Ali sta bila gori omenjena članka res tako nevarna? V prvem je ugotovil Levstik, da je ostala neustojana prouška nekaterih županov ljubljanske okolice, ki so želeli, da bi se jim dopisovalo iz uradov slovenski. Pozvanim na okrajno glavarstvo so povedali, da to ne gre, ker bi se moralo nekaterim dopisovati slovenski, drugim nemški, ker niso vsi prosili za slovensko dopisovanje. Tudi s tem so jih mamili, da bi se morale, ako njihova obvelja, preurediti vse knjige in zapiski, kar bi prizahtevalo velike stroške in povzročilo večje davke. Zoper tako slepomislenje je zagrmel Levstik, sklicevaje se na vladarjevo voljo, izraženo v ustavi.

"Misli o sedanjih mednarodnih mejah" so izšle v treh poglavjih z znakom M. P. (možno bi bilo misliti na pisatelja Maksa Pleteršnika, ako ne bi bil Levstik sam razodel, da je došel spis iz Koroske). Jedro utemeljitve razpravi je zahtevala, da naj se odpravijo meje, delce isti narod; ako bi ostale, ne pride nikdar celota naroda do svojih pravic; zlasti je poudarjen razvoj šolstva, ki je nemogoč, ako je narod razdeljen. Kakor rabi voda nam je potrebna zedinjena Slovanija. Seveda je takšen spis trebil ob staro avstrijsko geslo: Divide et impera! (razdiraj in vladaj) in zato je bil kazniv zaradi kaljenega javnega miru po § 65 a k. z.

Iz policiji predloženega izvoda je jasno, da se je "Naprej" že v 5. številki dne 16. januarja 1863 zameril državnemu pravdnistvu, ki je v razpredelbi "Važnejše dogodbe" rdeče obkrožilo poziv na "narodno zbirko za dr. Tkalca", urednika "Ost und Westa", ki je drugič obsojen, porabil s svojim listom ne le, kar je sam imel, nego tudi imetel svoje soproge 30.000 gld. V pozivu se je naglašala dolžnost vseh, za katere se je boril, da pomagajo z darovi vsaj njegovim gospe. Vladika Strossmayer je že poslal 1000 gld. Uredništvo "Pozora", ki je prvo objavilo ta oklic, je opomnilo vse slovanske, rumunske, madžarske in grške liste, naj to povabilo razglasijo. Poslednja beseda ("razglasijo") je še pomembnej rdeče obkrožena, menda v znak, da bi se dal tu prijeti "Naprej". Ali je bila dotična številka zaplenjena, ni razvidno.

2.

V tistih Slovanom jako neugodnih dneh je pretleto tisoč let izza priroda blagovestnikov sv. Cirila in Metoda k zapadnim slovanskim plemenom. Leta 1863. se je slovensko praznovala tisočletnica tega znamenitega dogodka. Posamezni rodoljubi so romali na Velegrad (na Moravskem), prirejale so se slavnostne "besede", govori, službe božje, izdajale so se spominske knjige. V Slovincih je izšel zbornik "Zlati vek" in ilustrirani prevod Belaga Zgodovine sv. apostolov slovanskih Cirila in Metoda (prevl. Janez Majciger). Tedaj je prišel "Naprej" "Odkritje pisma", poslano mu iz Gorice — Fr. Levstik sodi, da ga je napisal prof.

Janko Pajk, — ki je vsebno naslednji predlog: Slovesnost tisočletnega praznika bodi taka, da se večno v spominu ohrani, vojni pa so le duševni čini. Tak bi po mojih mislih bil: ko bi se naše slovstvo zlo s hrvatskim in srbskim, ali ko bi se poprijeli tudi mi hrvatskega in srbskega jezika in slovstva. Utemeljuje svoj predlog, je opozarjal pisec na malostojnost Slovencev, ki bi jezikovno združeni s Hrvati in Srbi lažje kljubovali sovražnim navalem in imeli več pripomočkov za višjo izobraženost, ker je srbohrvatski jezik ugalet; tudi knjižničarje bi uspevalo potem.

Levstik je sicer sprejel "Odkritje pisma" v list, ali privoščil mu je odločen odklonilen odgovor. Zoper goriski predlog je navedel med drugim izjavo začetnika ihrskega gibanja dr. Gaja, katerega je vprašal Levstik leta 1851. v Zagrebu, kaj je počeli Slovincem, kar se tiče pisave. Gaj mu je odgovoril: Pišite slovenski, kakor ste pisali do sedaj. Kadar slovensčina in hrvatsčina dospe, vrh prave izobraženosti, potem razlika med čema skoraj izgine sama od sebi. V "odgovoru odprtemu pismu" meni Levstik, da se Hrvatoma ni bati raznarodovanja, kar prefi Slovincem. Ako bi jim vzeli iz knjige slovensčino, bi jih pahnil 50 let nazaj in utegnili bi jih zadeti usoda polabskih Slovanov; narodni bi morda ostali samo Dolenci, ker imajo za hrbtom Hrvate. Gledejoč v bodočnost, je zapisal Levstik nato preroške besede:

"Vsemu svetu je znano, kako prihodnost Slovincem obetajo Lahi, ako bi se jim posrečilo, da kdaj zedinijo Italijo. Slišali smo namreč, da želé ravno meje potegniti od Bolea na Idrijo, potem na Poslojino in odtod na Reko, da bi jim torej ostalo pol Notranjske, vsa Gorška in Istra s Primorjem in otoki. Če so to bile tudi samo bahajoče besede razgrete krvi, ali vendar nam značajno kažejo, kaj bi nas utegnili zadeti, posebno ko bi nespametno pomagali sami sebi v nesrečo." ("Naprej", 26. jun., 1863, št. 51, str. 203.)

Bramba Slovenstva proti izobraženim sovražnim sosedom bodi narodna zavest, izvirajoča iz narodne omike, ki je mogoča edino le v materinem jeziku. To je bil Levstiku glavni vzrok, da je odklonil gorenji predlog; brambam ostani tudi sedaj, ko nas je zadelo, kar je preroško slutil "Naprejev" urednik.

Dasi je odklonil sprejem hrvatskosrbskega jezika, je bil Levstik vedno glasnik jugoslovenskega ceilinstva. O Srbiji, ki je zdihovala tedaj še pod turškim jarmom, je prišel v 2. številki "Napreja": "Želeti je, da bi Srbija trdno stopila na noge, ker njen poklic je svet; kadar pride ura, v kateri se osvobodí balkanski polotok, Srbija ne bo zadnja sedela v zboru, ki bo imel določiti, kod se potegnejo nove meje." Proslavljal je miloglasje, bogastvo in sposobnost hrvatskosrbskega govora. Z navdušenostjo besede je slavil lepoto srbskih narodnih pesni. V "Napakah slovenskega pisanja" je že leta 1858. opozarjal, kako nam je gladiti slovensčino ob krasnem srbskem jeziku in navajal zgled iz njega n. pr. "dvori Petra Mrkonjića" ("Novice", 10. februarja 1858, list 6, str. 44) je dvajset let, predno je pod tem imenom četoval naš blagopokojni kralj (Peter I.) v Bosni za svobodo Jugoslavije. ("Jutro.")

Izšel je

"Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je krasna, poučna in zabavna vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST.

NAROČITE GA, ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je isti cena.

SLOVENSKO PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

30. januarja: Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.
31. januarja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
2. februarja: La Savoie, Havre; Majestic, Cherbourg.
3. februarja: Canopic, Cherbourg in Hamburg.
4. februarja: Paris, Havre; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.
5. februarja: America, Cherbourg in Bremen; Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
6. februarja: New Amsterdam, Boulogne.
7. februarja: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
8. februarja: Berengaria, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Duilo, Genoa.
9. februarja: Rochambeau, Havre; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg.
10. februarja: Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg.
11. februarja: Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Mongolia, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.
12. februarja: Suffren, Havre; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.
13. februarja: America, Genoa.
1. marca: Olympia, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
2. marca: La Savoie, Havre; Olympia, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

4. marca: Stuttgart, Bremen.
5. marca: Veendam, Boulogne.
6. marca: Thuringia, Hamburg.
7. marca: George Washington, Cherbourg, Bremen; Berengaria, Cherbourg; Colombo, Genoa.
8. marca: Pres. Wilson, Trst; Chicago, Havre; Canopic, Cherbourg, Hamburg.
9. marca: Paris, Havre; America, Cherbourg, Bremen.
10. marca: Aquitania, Cherbourg; Orduna, Cherbourg; Orduna, Cherbourg, Hamburg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.
11. marca: Bremen, Bremen.
12. marca: Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
13. marca: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Saxonia, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.
14. marca: Martha Washington, Trst.
15. marca: Duilo, Genoa.
16. marca: La Savoie, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Andania, Cherbourg.
17. marca: Berengaria, Cherbourg.

V. Jugoslavijo u 9 dneh.

CUNARD

ALI NAMERAVATE DOBITI ROJAKE V AMERIKO?

6428 JUGOSLOVANOV BO LETOS PRISLO V DEŽELO.

Naj Cunard proga pomaga Vašim rojakom, da dobijo liste, vstiranja ter jim da potrebna navodila, ki so potrebna za potovanje v Ameriko.

Vse potnike spremlja do parnika družinski uradnik brez kakšnega posebnega doplačila. Potnikom, ki imajo Cunardove vorne listke, nikdar ni treba čakati, ker odpelje iz Evrope večkrat v tednu kak parnik na svetu.

Vozni listki Cunard proge so veljavni za najhitrejšje parnike na svetu.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na našega mestnega agenta.

French Line

New York, Plymouth, Havre, Paris
PARIS 6. februarja
CHICAGO 30. januarja
LA SAVOIE 2. februarja
ROCHAMBEAU 20. februarja
SUFFREN 27. februarja
New York, Vigo (Spain), Bordeaux
LA BOURDONNAIS 4. marca
Pisite za navodila lokalnem agentu ali na glavni urad: 19 STATE STREET, NEW YORK

Kje je JOE MAČIVAR? Doma je iz vasi Udje, fara St. Jurij pri Grosuplju. Prosim, če kdo ve kaj o njem, da mi poroča, ali naj se pa sam oglasi. — John Kikel, Box 2, Red Cliff, Colo. (28-29-1)

Vsak poveč bi moral imeti novo izdajo "PESMARICA GLAZBENB MATICE"

Za štiri možke glasove Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najbolj in najnovejših pesmi s notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

K DOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da se natančno poučijo o potnih listih, priligi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samoremo dati vseh naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljan, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali pa siveja iz starega kraja, naj nam piše za pojasnila in navodila. Jugoslovanska letna kvota znaša 6428 novih priselencev.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu JADRANSKA BANKA tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKO
dobite edine pri
NAVINEK-POTOKAR
331 Greene St., Coneyaugh, Pa.
PIŠITE PO CENIK.

RAVNOMER JE IZLA

NAJVEČJA ARABSKA
SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja.
Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St.
New York City, N. Y.

ZA DOLGE ZIMSKE VEČERE.

Vas razveseli prvi glasni garantirani Victor gramofon in slovenske poskočnice in petje isto Victor izdela kateri so najbolj in najglasnejši kar jih svet izdela. IVAL PAK: 24 Main St., Coneyaugh, Pa. Ima v saloni, on je edini slovenski trgovec v cel Ameriki za Victor blago. Pišite mu po brezplačni cenik.